

Yttrande DS 2016:35, Nytt regelverk för nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällslivet

Bodens kommun ser positivt på förslaget till nytt regelverk utifrån att det syftar till att möjliggöra snabbare etablering för nyanlända invandrare, men är kritisk till den kostnadsöverföring som sker från stat till kommun i och med ändrad målgrupp för etableringsinsatser.

Det nya regelverket kommer påverka kommunerna i och med att ett av förslagen är att unga 18-19 år utan föräldrar i landet fortsatt inte ska ingå i etableringsuppdraget.

Skälet till förändring av målgrupp har goda avsikter utifrån att det bedöms finnas behov av kompletterande utbildning i grund- och gymnasieskola hos nyanlända ungdomar. Det är därför inte orimligt att mottagande och introduktion av ungdom bör ske inom ramen för kommunens ansvar.

I promemorian under avsnitt 11. 5 Konsekvenser för kommunen framgår att finansieringsprincipen inte är tillämplig eftersom det rör sig om förändring i statligt transfereringssystem. Konkret innebär det att kommunerna inte kompenseras ekonomiskt för ökade utgifter i form av försörjningsstöd och förlängd skolgång.

I promemorian avsnitt 11.5 nämns att målgruppen unga 18-19 år inom etableringsuppdraget nästa år beräknas uppgå till ca 550 personer och utifrån detta görs i promemorian antagande att kommunernas utgifter kan påverkas men då endast i ringa omfattning. Om det finns någon ytterligare underliggande information för bedömning framgår inte av promemorian.

Kommuner som i likhet med Bodens kommun haft ett relativt stort mottagande av ensamkommande barn och unga kan komma att få märkbara kostnadsökningar som är mer än bara av ringa omfattning.

Bodens kommun instämmer med Arbetsmarknadsdepartementet bedömning att det fortsatt kommer föreligga behov av kompletterande skolgång för gruppen nyanlända 18 – 19 år samt att det är av stor vikt att skaffa sig en grundutbildning för att klara etablering i arbetslivet på sikt.

Av de drygt 180 ensamkommande barn och unga som fanns i Boden april 2016 var endast 18 personer i åldern 18-19 år medan det fanns 125

ensamkommande unga i åldergruppen 15 -17 år. Högst sannolikt finns det många i åldersgruppen 15-17 år som kommer ha stora svårigheter att fullfölja studier under ordinarie gymnasietid vilket kommer rendera i kostnader för förlängd skolgång samt försörjningsstöd under studierna.

De ekonomiska effekterna för kommunerna bör inte bedömas uteslutande baserat på antagande om antal 18-19 åringar i etableringen 2017.

En utredning av ekonomiska effekter för kommunen bör göras i och med att försörjningsansvaret för ensamkommande 18 -19 år flyttas från staten till kommunen om förslaget om ändrad målgrupp för etableringsinsatser beslutas. I en sådan utredning bör även beaktas ekonomiska konsekvenser för kommunen vid förlängd skolgång för målgruppen.

Inge Andersson

Ordförande Kommunstyrelsen

Remissytttrande

**Nytt regelverk för nyanlända invandrades
etablering i arbets- och samhällslivet**

Bakgrund/behov av förändring

Andel individer som lämnar etablering för arbete eller studier har varit låg,

i genomsnitt 21% av kvinnorna och

35 % av männen under åren 2013-2015

Syfte med ändrat regelverk

- Snabbare etablering för den enskilde
- Minska onödig administration
- Öka flexibilitet och effektivitet i uppdraget för Af
- Harmonisera regelverket för nyanlända med vad som gäller för övriga arbetssökande

Förslaget i korthet

Rätten till etableringsplan tas bort

Den enskilde *anvisas* till ett arbetsmarknadspolitiskt program (får i likhet med övriga arbetssökande upprättat individuell handlingsplan)

Åtgärdssystem införs

Motsvarande som för A-kassa och aktivitetsstöd
Nyanländas rätt till ersättning *villkoras*, kräver aktivt deltagande i anvisade insatser eller aktiviteter inom programmet

Administration av etableringsersättning

Flyttas från Af till Försäkringskassan.

Förändringar av målgrupp

Idag 20-64 år samt ensamkommande barn 18-19 år
Från 1 jan 2018 endast personer 20 - 65 år i etableringen

Påverkan kommunen

Ensamkommande 18-19 år ingår inte i etableringen från 1 januari 2018

Resonemang kring och motiv till förändring:

Huvuddelen av nyanlända ungdomar som inte fyllt 20 år har troligen behov av fortsatt eller kompletterande utbildning i grund – eller gymnasieskola.

Mottagande och introduktion bör därför ske hos kommunen inom grund eller gymnasieskola, med hänvisning till grundläggande ansvar enligt Skollagen.

Även om det finns behov av att den nyanländes försörjning är tryggat på annat sätt än via socialtjänsten väger behovet av att den nyanlände tillgodogör sig grundläggande utbildning tyngre.

Bestämmelser som gör att unga väljer sig att söka sig till arbetsmarknaden istället för en för framtiden viktig utbildning bör undvikas.

Påverkan kommunen

Unga 18-19 år kommer inte få etableringsinsatser och etableringsersättning

Ansvar övergår till kommunen för de som inte klarar sin egen försörjning
Kommunen kompenseras inte.

Beräknat antal i etableringsuppdraget beräknas i riket till 550 personer 2017, enligt Arbetsmarknadsdepartementet . Bedömningen är att de kan ge effekt på kommunens utgifter men att dessa är av ringa omfattning.

I Boden finns nu 5 personer 18-19 år i etableringen (*uppgift via AF 2016-11-15*)

Försörjningsstöd för en ensamkommande ungdom utan annan försörjning :
3 880 kr/månad vilken omfattar mat, fritid, kläder, telefoni mm.

Utöver det hyra (högsta godtagbara kostnad för hyra 3900) el, medicin, sjukvård och försäkring.

Remissyttrande

Positivt

Anvisning till arbetsmarknadsprogram för snabbare etablering

Bra med styrning mot att fullfölja gymnasiestudier för att långsiktigt säkra etableringen i arbetslivet

Negativt

Etableringsersättning för ensamkommande 18-19 år upphör , kommunen kompenseras inte för eventuellt ökade kostnader för försörjningsstöd

